

Ștefan Baghiu (Rumunsko)

Básník, literární kritik, narozen 1992 v Piatra Neamț. Vystudoval rumunštinu a francouzštinu na univerzitách v Kluži a Bukurešti, teď vyučuje rumunskou literaturu na Univerzitě Luciana Blagy v Sibini a spolupracuje s předními literárními a kulturními časopisy své země. Poezii píše od sedmnácti let, první knížku vydal jedenadvacetiletý, sbírku *Spre Sud, la Lăceni (Na jih, do Lăceni)* a uhranul Rumunsko. Z jeho veršů tryská experimentální hudba, večírky, alkohol, drogy v souzvuku s těmi nejtradičnějšími motivy klasické poezie, které si čtenář dokáže představit. Výsledkem „velké evoluce“ moderního světa, která se odehrává hlavně v noci, je podle něj především odcizení.

výběr z poezie přeložila Olga Chojnacká

Kapitalistický realismus

Noci (ohromující výšky)

pro Fjögur piano

Jedni natočili (v jednom filmu!) sáček zmítaný větrem
a to je jejich umění, jedni pomáhají dětem ze zkumavky odrážet se
na houpačce při úpatí hory Kozla a to je jejich celý život.
Věčným filmem, pokud to tak mohu říci,
je i náš společný život na úpatí hory,
kde Adi řekl, že konzumerismus je už zastaralou politikou,
tady lidi žijí opatrně. Sním o poklidném životě
na předměstí metropole,
mezi byty a plechovými popelnicemi,
protože ta dřina, o níž se všem zdá,
je jen nekonečnou zábavou.
Mysl je teď rozbouřená jak řeka,
již nudně sledujeme a nic nám to neříká.
Chtěl bych, abys na vlastní oči viděl, jak se dívky mění v dětské modelky
a promenádují se v pustých halách obchoďáku,
levné a obscénní představení,
v očích nemnohých diváků zůstanou nadlouho,
protože autenticity si tady nikdo neváží, Adi o ní jednou večer řekl, že je to vzácná věc,
a tak jsem se i já naučil si jí nevážit.
Ve skutečnosti odplouvám a jednou na ty mokřiny zapomenu,
protože pouhé skenování paměti
se stává neskutečnou show, absurdním hnízdem lidstva,
krásným ve své brutalitě,

krutým a přesto nevýznamným, vzdáleným a špatně osvětleným.

Drogy z okolních lesů, byl jsem tam s nimi,

RAVE party v ovesných lánech

a ochránářsky nás obklopující hluk. Chlapec zakřičel,

spadl na mě a udeřil se o kamení.

Ale nebylo to nic tragického, ani to nedělalo dojem,

tak kolem něj jen prošli a on zvracel v ovesném lánu,

v křečích, napjatý, a díval se na něco neexistujícího,

co mu bránilo v tom se bát.

Prošli kolem něj

a vešli do obrovského stanu se scénou – a to

nebyla lhostejnost – ale pouhý zvyk,

zvláštní pospolitost a pochopení života,

míčenlivé soužití jako v nějaké sektě,

v níž byl nemocný chlapec

z moldavských farností ponechán vlastnímu experimentování.

A tohle není protest, nýbrž velký údiv,

chvalozpěv na nový svět, v němž jsme se všichni ocitli.

Styděl bych se tě znovu přivést

do naší zapadlé krajiny.

Místem, na něž ukazují,

možná projíždějí kolem jeho těla mikrobusey,

i když uplynuly měsíce

a zůstalo jen pár fotek z venkovní zábavy,

obrovský kovový stan na vrcholku hory a jeho přítelkyně,

jež přesně ve chvíli, kdy byl v keřích v jarní agónii,

dala na internet zprávu:

„sometimes love is the road to paradise“,

nějaký mladík se zmítá bolestí v rytmu RAVE.

Město se blíží, otevírá se,

lanovka jezdí zvlášť tiše,

ve skutečnosti se vznáším ve velké citové krizi,

kdy mě může cokoliv ukrást.

Samozřejmě, že „všechno ve správnou chvíli sdělíme“,

„samozřejmě, že budeme jednat“, krátká intervence ve zprávách,

kterou bych si jindy přechodně zapamatoval.

Vznáším se

v plném obdivu k tak dobře osvětlenému městu,

medituju, čert ví, co dělám v kabině lanovky,

když jakýsi mladík

nocuje zmožený bolestí v ovesném lánu.

Svámi hlubokými vodami nás omyla Bystřice
a i tady žijeme tak nějak primitivně,
pouze proto, že smrt je nepříjemná a bolestivá.
Minimalistické kluby a oblečení značky Bershka přikrývají
velkou provinční depresi – ale to není protest –
jen senilní radost z toho, že svět se, jak zdá se, znovu potápí.
Nekonečný film o penězích
a poklidném rodinném životě místních –
což dává všemu nádech absurdna,
protože lanovka jezdí celé dny prázdná
a na vrcholku hory není co dělat.
Někdy se věci vymknou kontrole
a tehdy lidé, zdá se, v duetu litují,
a dívají se na bledou obrazovku
a ničemu už nerozumějí, vinu přikládají něčemu jinému
než pouhé bizarní kráse ročního období.
Nad televizním vysílačem,
nad vodní elektrárnou a přehradou,
jistou netřesoucí se rukou
nad sírovými mraky nad Kozlou, nad řekou,
na které se dívám a mám hloupé halucinace,
ničím se a ničím a dělám se znovu,
nad západním bulvárem s obrovskými billboardy
s nápisem „První dům“,
pod dlouhým mostem přes kanál
sestupující směrem ke Kluži – uschlé lesy nad rozsáhlou planinou
mačkáme se před stanem TIFF
pod reklamou projektu „24 výrazů samoty“
a jeden chlapec – bledý s děsivými záblesky paměti
cíví na vzdálené terasy, kde se hloupá Petra svlékla,
když se blížil východ slunce v Scheveningenu
během časosběrných záběrů jednoho foťáku
se jí zachytily vlasy o límec,
když si svlékala blůzu a třásla se přitom zimou.
Sjíždím sám lanovkou
a zpívám si donekonečna přihlouplý verš, donekonečna
velký hendikep a shromáždění na úpatí hory
„máme tu i holky pro zábavu“, shromáždění,
jež člověka přiměje zpívat se slzami v očích idiotskou
a melancholickou píseň, vedle
nějaký opilec křičí „ukaž píču“ a

upadne, zvedne se s tou podivnou pomalostí,
kde svět jako by vypadal nemotorně. Jaro nenávisť
naivní lidské umění, pokusné morče 400 km od Bukurešti
o ní snící.

Žil jsem daleko od toho stálého bezpečí
a s radostí bych se pustil do drobných hříšků
při hledání strašné zábavy,
věřil bych, že jsem zajímavou postavou, která se nemyje,
a přál bych si, aby mě aspoň někdo tak samotného a hloupého uviděl
pod střechou verandy, zapomenutého tam v novém městě
a nikým tehdy neznán. Větší klid
jsem až dodnes nepoznal – kdy píšu téměř nervózně –
jen úzkost

a s radostí bych se pustil do drobných hříšků
výměnou za několik chvil vzrušení,
skočme do bazénu se sklenkou v ruce
ať se voda smíchá se sexem a alkoholem,
filmování svrchu metropole neřízeným satelitem,
opravdu bez dozoru na terase jedné benzínky,
vyčerpaní a šťastní, po rubu
ať nám blbá nálada omyje tváře,
jindy depresivní,

Adi, užij si života bez elegance!

bez taktu, Adi!

smrt je nereálná a vzdálená,
příjemné umrtvení, dementní tma,
po níž často toužíme a divíme se.

Vše je jako neslušné představení.

Dělal jsem, že jsem unaven přednáškami,
doposud jsem se procházel do nekonečna po barech
a cítil jsem se jako opravdový umělec,
mou pozornost odvedla píseň, již jsem poslouchal
omylem znovu doma a komunikoval jsem s hudbou,
i když je to trochu příliš říct, že se mi líbila, jen jsem poslouchal,
spolu se změnami tónů jsem prožíval jakési zvláštní pocity,
čert ví, co jsem vlastně dělal.

Mé čisté západní město,

touhle dlaní podpírám tvé chodníky a zvracím

a stále doufám v ještě jeden výstup, protože se snad nesnažím marně
a pak se klidně stáhnu.

Bývaly dny, kdy bych dal vše stranou.

Nežijeme, umíráme s otevřenýma očima
pod nebem nad zahradou – rybník plný smrdutých řas
dosud odráží neskutečnou dynamiku mraků – jak chlapec
usnul zdrogovaný a našli ho druhého dne v poli,
něco, co by se dalo jednoduše kontrolovat léky,
budu trochu pozorovat náš křehký úděl.
Zajisté, vše je jen společenská hra,
uspěchaná evoluce, která tě občas nechá pozadu a ta intenzivní dřina,
která nás rozpláče štěstím, když vyjdeme z anonymity.
Přespával jsem porůznu, rozjímal jsem, to je příliš silné slovo,
o propojeních už virtuálního světa,
něco se ztrácí v té POMALOSTI – kterou mnozí z médií
nazvali „érou rychlosti“,
cítil jsem se male a pateticky
– natočili tam syntetické organismy –
a v rychlosti bylo řečeno, že se budeme vyvíjet tak,
že cokoliv bude dokonale přístupné.
Letní bouřky omyly rozlehlé pláže Neptunu,
probudil jsem se zpocený, bylo to strašné,
prožívám ukrutně nudné dny,
jsem uprostřed Aschova experimentu, nejistý,
ve skutečnosti se nudím, uprostřed evoluce
a dívám se na řeku,
aniž by mě s tímto světem cokoliv spojovalo
i s jeho netečností, již vnímám neustále,
neustále jako novinku.

Digitální nokturno

co je její, to je její: věk i tento tanec.
během dne, bez hudby, bude v transu.
říká jí: tvoje tělo vypadá na 15 let“,
a otírá ji ubrouskem pod prsy.
co je její, to je její, rozházené po mysli spolu s citovou pamětí,
třesoucí se v ranním pološeru,
vyčerpaně oddechující nad chlapcem: ve dne by jí její opakované pohyby
změnily tvář, členitou, má filmovou paměť
a hluboce ji to vzrušuje, oblečená se o něj chce třit,
jako v jednom filmu, který po shlédnutí nazvala evropským
a ráno ho srovnávala
s obrázky před domem. tam,
mezi tramvajovou zastávkou a obchody
čeká můj obraz. není to silný obraz
jako ve skutečnosti, nemá v sobě tu chemii skutečnosti.
probíhá netečně,
v zapomenutých nahromaděných sekvencích,
taková je dnes paměť: roztroušená a zamlžená,
hustá mlha, kterou se ráno stěží prodíráš Bukureští,
a nic se neobjevuje, a všechny paneláky jsou stejné,
rozlehlý hypnotizující dekor: rozvaliny.
dnům s jejich přesností:
bohaté město s výstavními terasami,
chudé ve čtvrtích. na náměstí Sjednocení
si vyprávějí o příbězích svého života,
v jednotlivých záběrech – obraz, jenž vidím, se překrývá
s podivným dekorem, jakýsi vertikální snímek,
v němž mraky zabírají půlku obrazovky,
a já upoceně vyprávím.
a potom jde domů,
potom ji v klidu druhé hodiny noční
přepadne slabý pláč. co je její, to je její,
zpocená se pohybuje nad mladíkem,
dotýká se jeho napjatých rukou a zavírá oči,
opakuje týž pohyb,
podivný a plynulý mechanismus:
    tyto obrazy nemají nic
    z chemie skutečnosti.
mezi jezery, v kabrioletu,

mizely stromy v periferním vidění,
obchodák i jeho architektura
se vzdalovaly v panoramatu.

žijí ve skupinách
a spontánně se scházejí.

co mohu říci o jejich pohledech?

poněvadž mají něco společného, způsob jakým
žádný z nich nerozumí tomu druhému, ale s pochopením se na něj dívá,
způsob, jakým se neznají, ale šoustají.

sešel jsem alejí kampusu a zůstal
před vysokými výlohami klubu,
a jejich tanec napodoboval skutečnost.

mladík se jí dotýkal a ona mu olizovala ucho,
objímala ho kolem tučného krku a škrábala ho trochu nehty,
strkala ruku pod jeho triko,
a moje tvář se ve skleněném odraze překrývala s jejich tancem.

mezi okenicemi je možné číst podivný pohyb lidí:

i ona byla v jiných městech,
a v Praze ji dojal východ slunce na střeše.

tenká hranice mezi vyčerpáním a melancholií
a nad oběma se těžko vítězí. stálé ad libitum:

večer nad městem a vše, co mohu říci o elektrické dolině,
je, že si často představuju sám sebe nad ní. ve dne, bez hudby, by byla v transu.

její pohyby by se klidně odvíjely,
s intenzitou, s níž kolem mne projíždějí auta
a po nich zůstávající světla – vlny jejího pohybu ve vzduchu.

ten pohyb má několik sekvencí
patřících současnosti: můj pohled
odrážející se ve výlohách

Bazén

jedni berou drogy nevědomky, my to děláme stylově.
děláme to pod halogeny,
vedle ergonomického baru.
naboso na dokonalém trávníku.
nemáš odvahu začít se mnou mluvit,
potřebuješ tři lajny, abys mi na netu řekla „čau“
nebo „jak se máš“. motáš se v téhle zahradě
a vypadáš zoufale, ale já ti řeknu rovnou:
co od tebe teď chci,
je někde osvobodit tohle tělo.
ve skutečnosti čekám na druhý den, kdy budu zářit
uzdravený v kabrioletu směrem ke KFC.
ale opravdu chci, abys řekla: „nemůžu se udržet“,
abys přišla sem, vedle toho plastového dekoru,
který obsahuje extrémně současnou ideologii,
který představuje naši touhu neznámenat,
který opouští své poslání
a stává se táckem pod skleničky s ledem a limetkou
právě proto, že jeho poslání nebylo určeno.
právě proto, že já tam nechám skleničku
právě proto, abych ukázal, že mi nezáleží na tom, kde ji nechám,
ale nechám to tak na očích.
ten dekor je tu proto, aby umocnil náš dojem,
že nám nezáleží na luxusu, že nás obklopuje bez agrese, aniž by po nás chtěl,
abychom ho popořadě pozorovali.
k ránu se v amfetaminu
vznášejí jejich těla a dýchají nadpozemsky.
dýchání jako lehátko vyfouknuté na suchém písku.
naš dech na suchém písku,
nebo jak bych to řekl? co dělat ve MNAC?
v ODD? v Továrně na štětce?
skoro nic. za vlnami z jemného bílého materiálu
bílo, stín jejich silikonů. její oči,
jakkoliv potemnělé. nevidíš, kam jdu?
do malé staré kuchyně, nikomu nezáleží na tom, jak žiješ.
nikdo se na tebe nedívá,
jako se už na mě od téhle hodiny nikdo nedívá. a začínám.
co dělat v divadle? na jaký film se podívat?
teď nemůžu, jsou to formy pozdní reflexe.

koho znovu rozebrala Adina Pintilie?
komu ukážeš své teze o tom, co dělají ostatní?
kdo jsou ti intelektuálové
kteří se shromažďují u zrekonstruované budovy
a ukazují vizuální umění? její rozšířené nohy
den ode dne víc. její malé prsy
tak akorát. její kůže stále více oddělená od těla,
které pokrývá. stále tenčí. jejich
přirozený stav, stále lépe propojené. bez vláken.
vystoupil jsem z mikrobusu před vilou.
obraz dívky na okraji bazénu
v paměti pěkně nafouknutý.
vedle baru samá Joana Čolaku, šaty ke krku.
až mi z toho srdce ošklivě bije,
jen krátké cigarety. bez hloupostí.
bez iqos. bez heets.
bez obláček kouře.
pocházíš z Evropy, bravo. pocházíš z Bukurešti, bravo, u vás
je to super. jeho přítel z Brašova
mixuje a tihle kluci ho poslouchají, dokud mají nabitou baterku.
potom připojí nabíječku.
a pustí si to ještě jednou do poloviny. pak si pustí něco jiného,
proberou se, řeknou, že to není bůhvíco.
ale my máme dokonalou vzpomínku.
vzal jsem tvou ruku.
položil jsem tvou ruku na můj poklopec, přimáchl ji.
abys věděla, jestli do toho jdeš. vedle rákosové stěny, která
odděluje terasu v 6 hodin ráno od kamenného fotoateliéru
v 8 ráno, už nevím, jak dlouho jsem zůstal.
nevím, v kolik jsem se vrátil.

vystavená ňadra, lehce napínající tenké šaty.
její vlasy a z nich vypadající uschlé pramínky.
stojím s roztaženými nohama, sklenici pokládám na okraj dřezu.
jejímu pohledu, když mě hledal, jsem se nelíbil.
nevybral si mě, neviděl mě.

potom vystoupím z šedého Maserati, Levante.
vymočím se u plotu obytné čtvrti,
v Parku růží, konkávní dům
v zatáčce ulice.

trochu si počůrám košili a tenisky.
vracím se do auta a zapínám si poklopec.
nasednu a chechtám se. říkám něco, co se neříká.

na okraji bazénu, ve foyer otevřeném k nebi,
se skleněnými stoly plnými sklenic, chlapec v rozepnuté košili říká něco jedné dívce.
slyším hudbu, ale už nevím, co to bylo.
došel jsem až k baru, abych si vyměnil pití.
když jsem se vrátil, mladík s dlouhými kudrnatými vlasy
v rozepnuté košili ukazoval svůj vyepilovaný hrudník.
čistý.
mluvil teď s někým jiným.
ta první dívka už tam nebyla.

pohlcen činností jsem zapomněl zavolat,
myslel jsem na film.
podíval jsem se na dívku
a pošeptal jí do ucha něco o mně.
jaký svým způsobem jsem
a jak se mi něco nelíbí.
už si nepamatuju, co to bylo.
někdo do mě narazil a sklenice sletěla
na osvětlené kosočtverce podlahy.
když jsem se vrátil, zvracela.
sehnutá si zvracela na boty.
obličej měla zpitvořený,
zvracela
čistou tekutinu, vodu.
ale nám je dobře,
vylučujeme toxiny, rozbíjíme sklenice.
zkoušíme si techniku opuštění těla.

se zatnutými zuby se dívám ke stropu.
uvolním čelist a zatnu znovu.
nacházím na stropě stopy naší civilizace:
světýlka, vápno, masku z PVC.
světelný rám oválného okna.
na bazénu teď nalézám tvé stopy.

prostorové konstrukce

toužím po oné neatraktivní dívce, co zapíná počítač a vychází ze sálu,
je oblečená v SH a voní po SH,
protože nemá co nabídnout a je si toho vědoma,
proto ji tolik chci, má křivý nos a ví to,
za skly brýlí má malé oči.
v Plagwitz jsem si myslel, že ji vidím v davu,
a sledoval jsem místní ženu,
dokud nevešla do domu.
potom jsem celé dny s pocitem viny myslel na své obsese.
tohle byla potom tvá slova,
opakovaná celé dny a říkal sis je s jakousi lítostí:
v Houellových filmech se nikdy neřeší
aspekt, ale pouze sexuální impuls – protože v tom není žádný rozdíl –
ačkoliv muž stojí celé minuty zhypnotizován
před vitrínou vedoucí do tělocvičny,
ačkoliv muž obecně vzato stojí celé minuty
a přemýšlí o tvarech žen v
tělocvičně, tak vzdálené, že se až zdá být skutečnou.
naše touhy jsou svým způsobem nestydaté:
ona si je svého údělu vědoma, své ošklivosti, jež ji pokrývá a opouští ji,
a utrpení, které nás tolik motivuje,
proměňuje i ji. myslím, že i ona cítí tyhle věci ve svém srdci,
a večer, když se uchýlí do důvěryhodného světa,
ji samota nutí o sebe intenzivně pečovat
umývá si svůj ošklivý banální obličej
a její pleť začne zářit.
věci po čase nabývají svých skutečných tvarů
a skutečnost se stává ošklivou jak ona.
její jméno na obrazovce přiměje někoho se lehce otřást.
protože mnohokrát
se cítíš přitahován okolním světem,
jak možná ubíhají krajiny a nepřítomně se na ně díváš,
jak se lidé na západě procházejí obrovskými prosklenými halami,
a jediný vhodný závěr:
slabá a silně smyslná paměť.
věci po čase nabývají svých skutečných tvarů
a skutečnost se stává ošklivou jak ona.
v noci ještě bdím a dívám se bledě do výloh,
jejichž státnost mě přivádí k myšlence, že jde o fotografie.

jedné noci, pod halogenovým světlem má mysl
začne blouznit,
aby dala smysl mému nerozlušitelnému pohybu:
naše nemoc má sexuální původ a pochází z pornografie, a jak tak často myslíme
zničení a zapomětí na ženy z reklam na spodní prádlo,
jak ona reklama nekonečně probíhá naší pubertální myslí,
tak jsou i naše pohyby impulzivní.
V Centru Palmsdorf jsem viděl obří obchodní komplex
a ženy jím procházející se často dívaly do výloh,
tam pod velkou skleněnou kupolí,
před pomalu a tiše jezdícím výtahem,
Asiatky mluvily nesrozumitelně a ukazovaly si v iPhonech fotky s muži.
venku v chladném večerním větru,
do sebe kovově narážely vozíky a pastvina se hlasitě vlnila.
když jsem vyšel, ta elektrifikovaná tíživá rovina mě zbavila odvahy.
a končíš, říkáš si,
když mluvíš o amnézii: představuji si sám sebe v těch obrovských prosklených halách
přísného mezi tolika cizinci a napodobujícího
správný směr,
kde krajina zůstává v pozadí a vyjasňuje se.

tohle byla potom tvá slova, donekonečna opakovaná v mysli:
naše nemoc má sexuální původ
a pochází z dětství.